

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 5

Oktober 1951

49. årgang

Redigert av Aasulv Løddesøl.

SØKNAD OM STATS BIDRAG OG FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 1952.

Det norske myrselskap har sendt Landbruksdepartementet følgende søknad om statsbidrag for kommende budsjettermin:

Til
Landbruksdepartementet,
Oslo.

Det norske myrselskap søker herved ærbødigst om statsbidrag for budsjetterminen 1. juli 1952—30. juni 1953 stort

kr. 170.000,00

til selskapets virksomhet, herunder *kr. 10.000,00* som ekstraordinært bidrag til delvis dekking av Myrselskapets andel i utgiftene ved et felles vannverk for en rekke institusjoner ved Mære st.

Videre vil vi også i år gjenta vårt forslag om anlegg av en *forsøks- eller studiegård* i maskinell myr dyrking m. v. for kystbygdene i Nord-Norge på Vikeid i Sortland. Eiendommen Vikeid er som bekjent av Sortland kommune stilt til Det norske myrselskaps disposisjon til fremme av dette formål. Som en første gangs bevilgning til denne oppgaven foreslo vi allerede i vårt budsjettforslag for 1950—51 en bevilgning stor

kr. 200.000,00,

et forslag som vi gjentok siste år. Da Landbruksdepartementet ikke har funnet plass på budsjettet for denne post tidligere, vil vi gjenta forslaget i år.

Som bilag til søknaden følger:

1. Forslag til driftsbudsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1952.
2. Forslag til driftsbudsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og for spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for 1952.

3. Det norske myrselskaps søknad om statsbidrag for kalenderåret 1951.
4. Det norske myrselskaps årsmelding og regnskap for kalenderåret 1950.
5. Retningslinjer for anlegg av en forsøks- eller studiegård i maskinell myr dyrking m. v. for kystbygdene i Nord-Norge.

Litt om Myrselskapets viktigste arbeidsoppgaver og arbeidsprogram.

1. Brenntorvproduksjonen og jordvernarbeidet.

Økning av brenntorvproduksjonen fikk ny aktualitet i vår da det ble kjent at importen av utenlandsk brensel ville bli sterkt begrenset. Imidlertid skulle vi også i år få gjøre den erfaring, noe som vi gjentagne ganger har fremholdt for myndighetene, at en sterk økning av torvproduksjonen, særlig av maskintorv, ikke lar seg improvisere. Forrige år ble nemlig statsgaranti for maskintorv ikke gitt, og alle anlegg som hadde hatt avsetningsvanskeligheter i de senere år, innstilte derfor driften og demonterte anleggene. Imidlertid stilte Stortinget den 18. april d. å. statsgaranti for maskintorv både for inneværende og neste produksjonssesong. Dette stimulerte mange torvprodusenter til å prøve å få anleggene i gang på nytt. Vanskelighetene med å skaffe arbeidskraft til maskintorvanleggene har imidlertid vært meget store. Ved flere fabrikker som det var meningen å sette i gang, viste det seg umulig å løse arbeidskraftspørsmålet. På tross av gjentagen avertering etter folk, og henvendelser til arbeidskontorene, var det ikke mulig å oppdrive tilstrekkelig mannskap på den korte tid som sto til disposisjon. Den store snømengden og sene vår over Østlandet, hvor de fleste maskintorvanleggene finnes, gjorde dessuten sitt til å hindre igangsettelse av torvdrift enkelte steder.

På tross av alle disse vanskeligheter er det produsert noe mer maskintorv i år enn i fjor. Hvor stor produksjonsøkningen er vil en først få rede på når årets brenntorvstatistikk foreligger senere på høsten. Økningen skyldes ganske sikkert for en vesentlig del den vedtatte statsgaranti. Statsgarantien gjør at maskintorvprodusentene, som oftest må sette atskillig kapital inn i driften, ikke risikerer alt for store tap om avsetningen skulle svikte, selv om statens garanti bare gjelder 90 % av den til enhver tid fastsatte maksimalpris. Maksimalprisen ble i år øket fra kr. 26,00 til kr. 30,00 pr. m³ for beste sort maskintorv. Videre yter Staten også i år kr. 3,00 i nedskrivningsbidrag pr. m³ maskintorv, men meldingen om dette ble ikke sendt ut før 26. juni i år, så den fikk ikke noen nevneverdig innflytelse på størrelsen av årets produksjon av maskintorv. Derimot vil nedskrivningsbidraget selvsagt lette omsetningen av torva og skaffe forbrukerne billigere brensel.

Når det gjelder alle disse administrative spørsmål som melder

seg i forbindelse med brenntorvdriften, så ser Myrselskapet det som en meget viktig oppgave å forberede sakene både for produsentene og for de offentlige myndigheter, og vi forsøker å gjøre hva som gjøres kan for å tilrettelegge produksjonsforholdene og sakene.

En sak for seg er forberedelsen av lånesøknader til Statens Torvlånefond. På tross av at reglene for å oppnå lån er forholdsvis enkle, og på tross av at Landbruksdepartementet som administrerer fondet, viser stor elasticitet når det gjelder formaliteter, skaffer torvlånene Myrselskapets funksjonærer meget kontorarbeid, en masse konferanser og mange kontrollreiser. Det har vært ganske mange søknader om driftslån i år, hittil er det gitt tilsagn om *kr. 437.000,00* til brenntorvdrift. Det er sannsynlig at ikke hele dette beløpet blir benyttet, og enkelte fabrikk er søkte om driftslån i vår, trakk senere søknaden tilbake da det lykkedes å løse finansieringen av driften på annen måte. Bl. a. har kjøperne av torva i enkelte tilfelle forskuttet driften.

Produksjonen av stikk torv, som vesentlig foregår i de skogløse kystbygdene på Vestlandet, i Trøndelag og Nord-Norge, har såvidt vi hittil har bragt på det rene, foregått noenlunde normalt. Det vil senere på høsten bli utarbeidet en fullstendig statistikk over årets produksjon av torvbrensel, også omfattende stikk torvproduksjonen. Forhåpentlig vil det da vise seg at det er en økning sammenliknet med foregående år også når det gjelder stikk torvproduksjonen.

Som bekjent går stikk torva vesentlig til dekking av produsentenes eget brenselbehov, så det er hverken statsgaranti eller subsidier vedkommende stikk torva.

Torvbriketter, som her i landet bare fremstilles ved en eneste fabrikk, nemlig A/S Torvbriketts anlegg i Idd pr. Halden, nyter derimot godt både av statsgaranti og nedskrivningsbidrag på samme måte som maskintorv. Brikettproduksjonen gikk utmerket på forsommeren i år, men de siste ukene har det dårlige været hindret produksjonen også av denne form for torvbrensel.

Arbeidet for å hindre jordødeleggelse ved urasjonell brenntorvdrift i kystbygdene fremmes bl. a. ved å søke skadelig torvstikking overført til myrer hvor torvdrift kan foregå uten skade for senere utnyttning av jordsmonnet. Videre planlegger Myrselskapets konsulenter kanaler og transportveier vedkommende brenntorvdrift, fortrinnsvis når det gjelder litt større brenntorvfelter. I samme forbindelse utarbeides gjerne avtorvingsplan for vedkommende torvmyrer. Det er tilsynelatende en forskjell i interessen for slike saker i de forskjellige landsdeler. Særlig i Nord-Norge synes det å være større interesse for rasjonalisering av torvdriften enn på Vestlandet og i Trøndelag. Det er fra 1. juli i år åpnet adgang til å søke om statsbidrag både til uttappingsarbeider og torvtransportveier, idet Landbruksdepartementet i Stortingsproposisjon nr. 1, 1951, tok disse ting med under kapitel 658: «Vern mot jordødelegg-

ing». Myrselskapet har allerede innsendt planer og overslag vedkommende 3 slike saker, alle fra Nordland fylke. Tidligere har departementet under dette kapitel åpnet adgang til å søke om bidrag til avløsning av skadelige torvretter i tilfeller hvor vederlaget som bruksretthaverne kan få av grunneieren ikke helt ut dekker det tap som bruksretthaveren blir påført ved eventuell reduksjon av torvretten. Det er grunn til å hilse disse bestemmelser med glede.

Av mer spesielle oppgaver i forbindelse med rasjonell nytting av brenntorvmyrene kan nevnes at Myrselskapet siste sommer har foretatt brenntorvundersøkelser på noen bureisingsfelter i Nord-Norge, bl. a. etter rekvisisjon fra Ny Jord, Nordland landbruksselskap og kommunale bureisingslag. Derved søkes torvdriften på nye bureisingsfelter lagt rasjonelt an fra første stund av. På denne måten håper vi å fremme en rasjonell brenntorvdrift, og samtidig hindre at selve grunnen ødelegges for senere utnytting. Det er m. a. o. en tydelig fremgang å spore når det gjelder interessen for rasjonell utnytting av brenntorvmyrene og det jordvernarbeid som Myrselskapet driver.

Ved Myrselskapets eget brenntorvanlegg i Våler i Solør («Torvskolen») er det i år produsert ca. 3500 m³ god maskintorv. Anlegget her, som opprinnelig var ment som et forsøksanlegg, er for tiden bortforpaktet med tanke på størst mulig brenntorvproduksjon. Derved yter også dette sitt bidrag til avhjelp av brenselkrisen. Det har i år ikke vært drevet noen forsøk med nye maskintyper el. i ved «Torvskolen». Alt konsulentarbeid vedkommende brenntorva har vært konsentrert om selve produksjonen.

2. Torvstrøproduksjoen.

Har arbeidskraftsspørsmålet vært vanskelig å løse for brenntorvprodusentene så har dette i enda høyere grad gjort seg gjeldende ved torvstrøfabrikkene. Enkelte fabrikker har simpelthen ikke kunnet oppdrive tilstrekkelig med folk til berging av torva i sommer, og det er å frykte for at en del strøtorv som ble stukket i fjor, derfor ikke blir berget. For tiden er dessuten bergingsforholdene helt elendige, men selvsagt kan meget rette på seg hvis værforholdene blir bra fremover høsten, og det lykkes å skaffe arbeidshjelp. Noen få fabrikker har vært så heldige at de har fått tak i noen danske torvarbeidere og har derved fått produsert atskillig torvstrø også i år.

Det er fortsatt et stort udekket behov for torvstrø her i landet, og dessuten er det forholdsvis gode muligheter for eksport til U.S.A. Det er derfor meget beklagelig at ikke kapasiteten ved alle våre torvstrøfabrikker kan nyttes helt ut. På det nåværende tidspunkt har vi ikke oversikt over størrelsen av årets torvstrøproduksjon, men ved årets slutt vil det — som vanlig — bli utarbeidet en fullstendig statistikk over produksjonens størrelse.

Ved de mindre torvstrølags anlegg og ved de vanlige gårdsanlegg har vi inntrykk av at det har vært stukket atskillig strøtorv siste år. Dette gjelder imidlertid strøtorv som ikke er gjenstand for omsetning. Men selvsagt er også denne form for torvstrøproduksjon meget velkommen da den fremmer en god gjødseloppsamling.

Norges Statsbaner er fremdeles en meget stor avtaker av torvstrø til isolasjonsmateriale i jernbanelegemet. Dette på tross av at Statsbanene selv har bygget 3 torvstrøfabrikker som alle er i drift.

M. h. t. prisutviklingen på torvstrø og torvmuld så ble maksimalprisene som nevnt i vårt forrige budsjettforslag opphevet pr. 1. august i fjor. Dette har ført til en del prisstigning, hvilket er naturlig så lenge markedssituasjonen er som den er.

Det er på tross av de store vanskeligheter som torvstrøindustrien arbeider med når det gjelder arbeidskraftproblemet, atskillig interesse for undersøkelse av nye torvstrømyrer, og følgelig for anlegg av nye bedrifter. Dette gjelder særlig småbrukerlag og bondelag som vil gå i gang med torvstrøproduksjon til dekking av medlemmenes eget behov. Myrselskapets konsulenter er behjelpelig såvel når det gjelder myrundersøkelser som planlegging av nye anlegg. I flere tilfeller, særlig gjelder dette høyereliggende bygder i Oppland og Buskerud fylker, har det dessverre ikke lyktes å finne skikkede torvstrømyrer, så bygdenes torvstrøforsyning har ikke kunnet løses ved egne anlegg.

Fra det offentliges side nyter torvstrøindustrien, i likhet med brenntorvindustrien, støtte i form av billige lån av Statens Torvlånefond. I 1951 er det hittil gitt tilsagn om anleggslån og driftslån til torvstrøindustrien til et samlet beløp av kr. 120.300,00. Rentefoten for torvlån er for tiden 2½ % for private og 1½ % for kommuner og samvirke lag.

I vår søknad om statsbidrag for inneværende budsjettår er det nevnt at Myrselskapet ved sin torvtekniske konsulent, ingeniør A. Ording, i sommerhalvåret hadde vært sterkt opptatt med prøving av en mindre, svensk torvskjæremaskin med tanke på å spare arbeidskraft ved strøtorvstikkingen. Prøvingen var inntil da drevet ved Lybekkmosen torvstrøfabrikk i Nannestad, men har senere fortsatt ved Nittedal torvstrøfabrikk. Dessuten har bestyrer A. Bø lgen ved A/S Østlandske Torv's anlegg på Glesmyra, Våler i Solør, forsøkt en større type torvskjæremaskin, også av svensk konstruksjon. Av norske konstruksjoner når det gjelder torvskjæremaskiner kan nevnes at Myrselskapet for en del år siden støttet forsøk på å komme fram til en maskinell løsning av strøtorvstikkingen som mekaniker Hjalmar Nilsen, Lauve pr. Larvik da holdt på med.

Både Nilsens torvskjæremaskin og de svenske maskiner har vist seg brukbare under visse forhold, men noen almen løsning av spørsmålet kan en ikke si at noen av de her i landet prøvede maskiner gir. Den maskin som hittil har vist seg mest lovende er den større

svenske typen som A/S Østlandske Torv har. De vanskelige værforhold både i år og i fjor har riktignok hindret en inngående prøving av maskinen, da den ikke arbeider godt på våte myrer. Den passer best for større anlegg, ikke minst på grunn av den høge pris. Behovet for en enkel og billig torvskjæremaskin for strøtorv er derfor fremdeles til stede. Vi er imidlertid stadig på jakt etter nytt som måtte komme fram på dette område, og saken er så viktig at den er vel verd å arbeide videre med.

3. Myrundersøkelser i dyrkingsøyemed.

I år har vi hittil undersøkt en del felter med tanke på dyrking eller anlegg av kulturbeiter både i Nord-Norge og Sør-Norge, i sistnevnte landsdel først og fremst på Østlandet. I Nord-Norge gjenstår fremdeles noen spredte myrundersøkelser, og på Vestlandet pågår for tiden et større kartleggingsarbeid som er rekvirert av Møre og Romsdal landbruksselskap. Videre gjenstår en kartleggingsoppgave på Smøla som Ny Jord har rekvirert. Arbeidet vil imidlertid bli fortsatt fremover høsten, og vi håper å være å jour med alle rekvirerte myrundersøkelser når markarbeidet må innstilles til høsten. Værforholdene fremover vil for øvrig ha meget å si når det gjelder gjennomføringen av det oppsatte arbeidsprogram.

Av myrundersøkelser med andre formål kan nevnes at vi i sommer bl. a. har foretatt en del befaringer med tanke på anlegg av forsøk med moltedyrking på myr. Videre har Statens Ungdoms- og Idrettskontor henvendt seg til Myrselskapet for å få faglig assistanse når det gjelder vurdering av synkningsforhold og grøfteplaner for myrstrekninger som tenkes benyttet til idrettsbaner. Sistnevnte oppgave må jo sies å ligge noe på siden av Myrselskapets egentlige arbeidsprogram, men da en ved å velge udyrkede myrstrekninger til nevnte formål, ofte kan spare mer verdifulle jordarealer, kanskje til og med tidligere dyrka jord, har vi funnet å måtte etterkomme anmodningen i den utstrekning vi har kunnet passe disse undersøkelser inn i vårt øvrige arbeidsprogram.

Vi vil også i år komme tilbake til spørsmålet om fortsatte og utvidede undersøkelser i forbindelse med synkingen og jordsvinnet som oppstår ved dyrking av myr. Denne sak er blitt ytterligere aktuell ved at Landbruksdepartementet i et rundskriv av 29. mars i år har anmodet Rådet for Jordbruksforsøk om å sette i gang nærmere undersøkelser på dette område. Som nevnt i vårt forrige budsjettforslag har Myrselskapet allerede for flere år siden påbegynt noen orienterende undersøkelser over jordsvinnet ved myr dyrking. Imidlertid har vi ikke hatt hverken folk eller midler til å føre undersøkelsene videre, noe som vi mener absolutt bør gjøres. Vi påpekte i fjor at Myrselskapet her hadde en meget viktig arbeidsoppgave, og at den skulle ligge naturlig til rette for selskapet. En utvidelse av de undersøkelser som hittil er satt i gang vil imidlertid kreve større bevilgninger til selskapets arbeid.

4. Myrinventeringen.

Myrinventeringen har i år omfattet hele Nesset herred samt den delen av Veøy herred som ligger på Moldehalvøya, nærmere bestemt Nesjestranda. Dermed er alle myrene på halvøya undersøkt, idet myrene i Bolsøy og Øre herreder i sin helhet er undersøkt tidligere. Myrene innen den del av Tingvoll herred som ligger på halvøya inngikk i fjorårets inventeringsprogram.

Resultatet av myrinventeringen i Bolsøy er tidligere offentliggjort i Myrselskapets tidsskrift. I samme tidsskrift vil resultatene av fjorårets og årets inventeringsarbeid bli offentliggjort.

Vi vil sterkt understreke betydningen av at disse undersøkelser får fortsette, da det viser seg å være av uvurderlig betydning å kjenne både størrelsen og kvaliteten av våre myrstrekninger når nye tiltak innen jordbruk og torvdrift skal planlegges i bygdene. For å nevne en parallell fra Sverige kan opplyses at der har det i sommer arbeidet flere partier («undersøkningspatruller») bare med brenntorvinventering. Også i Finland ble det etter fredsslutningen i 1945 satt i gang store myrinventeringsarbeider for å påvise skikkelige dyrkingsfelter for kolonisasjon. Som bekjent undersøker vi både dyrkingsmulighetene og ressursene av brenntorv og strøtorv samtidig. Styret vil sterkt anbefale at myrinventeringen må bli tilgodesett med en bevilgning slik at den kan fortsette som før, eller helst utvides.

5. Forsøksvirksomheten i myr dyrking.

I bilag 2 har forsøksleder Hans Hagerup gjort rede for virksomheten ved Myrselskapets forsøksstasjon i myr dyrking på Mæresmyra og på spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter utover landet. Forsøkene har på grunn av vanskelig økonomi mest mulig måttet begrenses til langvarige forsøksserier som ikke kan eller bør avbrytes. Med de stadig stigende driftsutgifter har det dessverre vært uråd å unngå en reduksjon av forsøkene antall. Denne utvikling er selvsagt meget beklagelig.

Forsøksleder Hagerup har i sitt budsjettforslag behandlet et for forsøksgården meget viktig spørsmål, nemlig anlegg av felles vannverk for en rekke institusjoner beliggende ved Mære st. Styret er enig i at denne saken bør komme med på kommende budsjett. Vi foreslår derfor at en del av anleggsutgiftene som vil bli å belaste Myrselskapet — ca. kr. 10.000,00 — blir ytet selskapet som ekstraordinær bevilgning.

Spørsmålet om anlegg av en forsøks- eller studiegård i maskinell myr dyrking og bureising m. v., som vi har drøftet i tidligere budsjettforslag, er nå blitt ytterligere aktuelt p. gr. a. de planer som for tiden drøftes om en sterk utbygging av næringslivet, kanskje særlig industrien, i de 3 nordligste fylker. Det skulle synes innlysende at også jordbruket må tas med i utbyggings-

planene, og da kommer en ikke utenom de store dyrkbare myrvidder som finnes i denne landsdelen.

Det er mulig at anlegg av en slik forsøksgård som Myrselskapet har trukket opp retningslinjene for (se bilag 5), ønskes løst i forbindelse med den såkalte «Nord-Norge-planen» og derfor blir tatt opp uavhengig av det ordinære landbruksbudsjett. Likeså er det mulig at departementet finner det mest hensiktsmessig å løse saken på kortere tid enn vi opprinnelig hadde tenkt. I så fall kan det bli nødvendig å oppføre et større beløp straks, og at bevilgningen gjøres overførbar slik at midlene kan disponeres etter hvert som det blir bruk for dem. Myrselskapet forutsetter i denne forbindelse at det blir nærmere forhandlinger med departementet, eventuelt også med andre institusjoner som vil bli trukket inn i løsningen av denne store oppgaven.

Merknader til budsjettforslaget.

Utgifter:

- Postene 1—14 gjelder den del av Myrselskapets virksomhet som drives direkte fra Hovedkontoret. Det samlede utgiftsbudsjett her lyder på kr. 124.000,00. Dette betegner en stigning på kr. 12.700,00 sammenliknet med forrige års budsjettforslag. Av stigningen utgjør lønnsøkningen p. gr. a. et opp-tjent alderstillegg for en av konsulentene samt indeksreguleringen kr. 6.630,00 (postene 1, 12 og 13), reiseutgifter og håndtlangerhjelp er oppført med kr. 5.000,00 mer enn foregående år (postene 3, 4, 12 og 13), møter, trykningsutgifter, kontorhold, depotavgift og diverse er tilsammen øket med kr. 1.310,00 (postene 6, 7, 8, 11 og 14), mens analyser er redusert med kr. 240,00 (under postene 12 og 13). En del poster nr. 2, 5, 9 og 10) er oppført uforandret fra forrige budsjettforslag.
- Post 15, som gjelder diverse utgifter, bl. a. grunnleie, assurance, vedlikehold m. v. ved Torvskolen i Våler, er oppført med samme beløp som i fjor, nemlig kr. 2.000,00.
- Postene 16—19 lyder på tilsammen kr. 96.500,00 og gjelder Forsøksstasjonen på Mæresmyra. Her er funksjonærlønningene (post 16) øket med kr. 1.800,00 grunnet indeksreguleringen. Driftsutgifter (post 17) er øket med kr. 4.000,00, hvorav kr. 3.000,00 utgjør tariffmessige forhøyelser av arbeidslønningene til forsøksstasjonens arbeidere, mens kr. 1.000,00 fordeler seg på kontorhjelp, vedlikehold og reiseutgifter. Såkalte andre utgifter (post 18) er redusert med kr. 5.000,00, idet restaurering av et våningshus ved forsøksstasjonen som var tatt med i fjor, er sløffet i år. Til gjengjeld er det i år ført opp kr. 10.000,00 til nytt vannverk (post 19).

Inntekter:

- Postene 1—4, medlemskontingent, renter av legater og inntekter av tidsskriftet, er oppført med samme beløp som i vårt forrige budsjettforslag.
- Post 5, forpaktningavgifter m. v. ved Torvskolen i Våler, er øket med kr. 500,00 sammenliknet med i fjor.
- Post 6, inntekter ved Forsøksstasjonen på Mæresmyra, er øket med kr. 1.500,00.
- Post 7, husleieinntekt, er oppført uforandret.
- Post 8, private bidrag, er øket med kr. 1.500,00.
- Post 9, distriktsbidrag og diverse refusjoner, er oppført uforandret.
- Post 10, statsbidrag, er oppført med kr. 20.000,00 mer enn i fjor, herav utgjør som før nevnt kr. 10.000,00 forslag om ekstraordinær bevilgning til et planlagt vannverk.

Resymé:

Det ordinære statstilskudd til Det norske myrselskaps virksomhet for inneværende budsjettertermin utgjør kr. 125.000,00, fordelt med kr. 60.000,00 fra Landbruksdepartementets landbrukskontor og kr. 65.000,00 fra skogkontoret. Dessuten er det hittil i år refundert selskapet dets merutgifter for budsjetterterminen 1950—51 i forbindelse med de vedtatte indekstillegg for offentlige tjenestemenn, nemlig kr. 3.320,00. Forhåpentlig vil de bundne og ikke budsjetterte lønnsøkninger for terminen 1951—52, tilsammen ca. kr. 7.000,00, også kunne ventes refundert slik at bevilgningene til Myrselskapets ordinære drift skulle bli ca. kr. 135.000,00 i budsjettåret. Vi har da utelukkende regnet med — og likeså budsjettert med — (bilag 1) de allerede vedtatte indeksreguleringer og ikke et eventuelt nytt tillegg som ventes i september—oktober i år.

Sammenlikner vi dette beløp, altså kr. 135.000,00, med vår søknad om ordinært statsbidrag for kommende termin, altså kr. 160.000,00 så må en være oppmerksom på at vi også i år — i likhet med forrige år — har budsjettert med 2 arbeidslag til myrinventering. Vår søknad i år må følgelig sammenlignes med siste års søknad, som lød på kr. 150.000,00 i statstilskudd, og økningen utgjør følgelig bare kr. 10.000,00, som det vil gå fram av det foregående. Når vi regnskapsmessig har fått endene til å møtes på tross av at bevilgningen har vært mindre enn budsjettert med, så er det bl. a. fordi assistentstillingen i myrinventering ikke har vært besatt de siste par år, idet stillingens innehaver søkte seg over i landbrukslærerstilling for et par år siden. Myrselskapets styre mener det er galt å la denne stillingen gå inn, men skal den kunne besettes igjen, må bevilgningen til selskapets arbeid økes overensstemmende med vårt budsjett.

I vår søknad om statsbidrag for inneværende år har vi sitert en uttalelse av Stortingets landbrukskomité, hentet fra Budsjettinnst. S. nr. 166—1950, side 14, hvor det heter at Myrselska-

pet driver «en veldig betydningsfull og fruktbringende virksomhet som ikke må hemmes alt for mye av økonomiske vansker». Komiteen henstiller dessuten til Landbruksdepartementet å overveie å øke tilskottene til vårt arbeid. Denne henstilling ble dessverre ikke imøtekommet for inneværende år, men vi håper at det ærede departement vil ta den til følge i år. Myrselskapets styre søker derfor ærbødigst de bevilgende myndigheter om at statsbevilgning til Det norske myrselskaps virksomhet for budsjetterminen 1952—53 må bli gitt overensstemmende med vår søknad.

Likelydende søknader sendes som tidligere til både Landbruksdepartementets landbrukskontor og skogkontor.

Fremlagt og vedtatt på styremøte den 31. august 1951.

DET NORSKE MYRSELSKAP

Gunnar Holmsen.
(sign.)

Aasulv Løddesøl.
(sign.)

Bilag 1.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskap for kalenderåret 1952.

Utgifter:

<i>A. Hovedkontoret.</i>	
1. Lønninger	kr. 34.070,00
2. Torvteknisk konsulent	» 6.000,00
3. Myrundersøkelser i lavlandet, inkludert reiseutgifter	» 2.500,00
4. Myrundersøkelser i høg fjellet, inkludert reiseutgifter	» 1.500,00
5. Bidrag til Trøndelag Myrselskap	» 2.000,00
6. Møters konto	» 1.000,00
7. Tidsskriftet	» 4.500,00
8. Kontorutgifter og revisjon	» 7.000,00
9. Bibliotek og trykksaker	» 300,00
10. Analyser	» 300,00
11. Depotavgift	» 350,00
12. Myrinventeringen:	
Lønninger, 2 mann (hvorav 1 assistent)	kr. 20.190,00
Reiseutgifter og håndt- langerhjelp, 2 arbeidslag »	8.000,00
Analyser	» 310,00
	————— » 28.500,00

13. Konsulentvirksomheten i kystbygdene:		
Lønninger, 2 mann	kr. 26.060,00	
Reiseutgifter og kontor- hold »	8.000,00	
Analysar »	440,00	
	<hr/>	kr. 34.500,00
14. Diverse utgifter (torvstatistikk, pro- paganda m. v.) »	1.480,00	
	<hr/>	kr. 124.000,00
B. <i>Torvskolen i Våler:</i>		
15. Grunnavgifter, assurance, vedlikehold m. v. »	2.000,00	
C. <i>Forsøksstasjonen på Mæresmyra:</i>		
16. Funksjonærlønninger	kr. 26.200,00	
17. Driftsutgifter (jfr. bilag 2) »	56.100,00	
18. Andre utgifter (jfr. bilag 2) »	4.200,00	
19. Ekstraordinær bevilgning til vannverk »	10.000,00	
	<hr/>	» 96.500,00
		<hr/>
	Tilsammen	kr. 222.500,00
		<hr/>

Inntekter:

1. Medlemskontingent	kr. 3.500,00
2. Renter av legater til fri disposisjon »	11.700,00
3. Renter til fremme av myr dyrkingen »	2.200,00
4. Inntekter av tidsskriftet »	3.500,00
5. Inntekter ved Torvskolen i Våler (forpaktning- avgifter m. v.) »	7.000,00
6. Inntekter ved forsøksstasjonen på Mæresmyra »	16.000,00
7. Husleie på Mæresmyra »	1.600,00
8. Private bidrag »	4.000,00
9. Distriktsbidrag og diverse refusjoner »	3.000,00
10. Statsbidrag »	170.000,00
	<hr/>
	Tilsammen
	kr. 222.500,00
	<hr/>

Bilag 2.

Forslag til budsjett for Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra og spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter omkring i landet for kalenderåret 1952.

Driftsutgifter:

1. Forsøk og gårdsdrift	kr. 38.500,00	
2. Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter »	3.000,00	
3. Analyser	» 800,00	
4. Trygding, kontorhold, avgifter, litteratur m. v.	» 4.200,00	
5. Kontorhjelp	» 3.500,00	
6. Vedlikeholdsutgifter	» 4.500,00	
7. Reiseutgifter til forsøksleder og assistent	» 1.200,00	
8. Særtrykk av artikler	» 400,00	
	<hr/>	kr. 56.100,00

Andre utgifter:

1. Grunnforbedringer og nydyrking	kr. 2.400,00	
2. Diverse innkjøp av redskaper og kontorinventar	» 1.800,00	
	<hr/>	» 4.200,00

I alt utgifter kr. 60.300,00

Ekstraordinære utgifter:

Andel i utgifter til felles vannverk	kr. 10.000,00
	<hr/>

Inntekter ved forsøksstasjonen

	kr. 16.000,00
	<hr/>

Merknader til forslaget.

Driftsutgifter:

Post 1. Det er en forhøyelse på kr. 3.000,00 fra budsjettet for forrige år. Dette har sin grunn i tariffmessige forhøyelser av arbeidslønningene 15/1 og 15/9 1950 og 15/1 1951. Det er ikke regnet med eventuell ny revisjon 15/9 1951. Driftsmidlene har også øket i pris.

Postene 2, 3, 4 og 8 er uforandret fra forrige år.

Post 5. Her er en økning på kr. 500,00. Jeg har tidligere skrevet om denne sak og håper på at det må finnes en utvei til å få kontorhjelp i kombinasjon med arbeid ved forsøksstasjonen om sommeren.

Post 6. Her er en økning på kr. 300,00. Jeg vil i denne forbindelse si at både ute og inne i hus er det malingsarbeid som absolutt trengs å bli utført, ellers blir det tungt å ta igjen.

Andre utgifter:

- Post 1 er oppført med samme beløp som i fjor. Oppgrøfting av jorda er det nødvendig å holde fram med. Det står for tur et stykke på ca. 20 dekar.
- Post 2 er oppført med samme beløp som i fjor. Da det ikke har vært mulig til dato å foreta innkjøp som forutsatt i siste budsjettforslag, oppføres til de samme ting. En duplikator trenger vi også til kontoret.

Som ekstraordinære utgifter er oppført kr. 10.000,00 til felles vannverk ved Mære st. Beløpet er oppført anslagsvis som vår andel. Det er flere ganger skrevet om dette i budsjettforslagene herfra. Forsøksstasjonen har nå vann fra to steder, nemlig et til bestyrerboligen og et til selve gården. Da flere omkring Mære st. trenger mere vann, er det meningen å få til et felles vannverk fra grenda omkring Mære st. I det høve er utarbeidet overslag for vannverket av landbruksingeniør Uhlen, og dette kom på ca. kr. 78.000,00 med stikkledninger til alle forbrukere. Mange private syntes det ble for dyrt og har derfor trukket seg. Men saken må likevel løses, og det blir derfor spørsmål om et mindre vannverk der mellom andre Sparbu kommune, Mære st., fylkesverket og forsøksstasjonen blir med. For vårt vedkommende vil jeg fremholde at det er påtrengende nødvendig. For bestyrerboligen er forholdet slik at for vasking av klær må vi søke andre steder, da vi ellers risikerer å få klærne ødelagt. Vannet er nemlig for rikt på jern.

Inntektene ved forsøksstasjonen er oppført med *kr. 16.000,00*. Det er inneværende års avling som skaffer det vesentligste av inntektene for neste år. Høyavlingen ble omkring middels, men kornavlingen blir liten, da det er tvilsomt om den rekker fram til modning i år.

Forsøkene m. v. i 1951.

Ved forsøksstasjonen er det i 1951 utlagt følgende forsøk:

1. Sortforsøk: 3 i eng, 3 i poteter, 3 i neper og ett i følgende vekster: havre, bygg, høstrug, vårkveite, grønnfôr, hodekål, blomkål, gulrot og rødbeter, i alt 18 felter.
2. Gjødslingsforsøk: 20 i eng, 2 i korn og 1 i neper, i alt 23 felter.
3. Tynningstider for neper: 1 felt med 3 sorter.
4. Kalking og jordforbedring: 1 kalkfelt, 2 kombinerte kalk- og sandfelt, 5 kombinerte kalk- og gjødslingsfelt, i alt 8 felter.
5. Frøavl: 2 felter med timotei.
6. Omløpsfelt: 3 på grasmyr og 1 på mosemyr, i alt 4 felter.
7. Forsøk med ugrasbekjempelse: 3 felter (derav 1 med drillbrakk).

8. Grøfteforsøk: 1 felt på mosemyr.
9. Beiteforsøk: 1 felt grøfteforsøk og 1 felt dyrkings- og gjødslingsforsøk, i alt 2 felter.
10. Forsøk med fornying av plantedekket i eng ved harving og frøsåing uten forutgående pløying, 1 felt.
11. Mikronæringsforsøk: 1 felt i eng.
12. Planteforedling: timotei, 1 felt.
13. Sammenlikning mellom hodekål plantet i jordpotter og direkte utplantet fra benk: 1 felt.
I alt er lagt 66 felter.

Spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter.

Som det vil gå fram av hosstående tabell, har det i inneværende år vært lagt 17 spredte felter på ymse plasser i landet.

Dyrkingsfeltet i Stavik i Fræna er nå tilsådd. Randulf Gjelsvik er styrer for feltet. Likeså er lagt et nytt felt på grunn myr i Fjellbygda i Kvam herred, Nord-Trøndelag. Feltet på Astridkjølen er om- lagt og tilsådd på ny. Det er her lagt et omløpsforsøk og et gjenleggsforsøk.

Som det vil gå fram av denne oversikt har det i år vært noe mindre forsøk både ved forsøksstasjonen og på spredte felter enn forrige år. Dette har sin vesentligste grunn i budsjettmessige henynt.

Diverse.

Som tidligere år har vi også i år fortsatt med oppgrøfting av den dyrka jorda ved forsøksstasjonen. Vi har f. t. under arbeid et areal på ca. 20 dekar. Til dato er opptatt 287 m utfallsgrøft og 267 m sugegrøft, tilsammen 554 m, og arbeidet vil bli fortsatt utover høsten når tiden tillater det.

I sommerens løp har vi hatt en del besøkende ved forsøksstasjonen, således deltakerne ved et landbrukskursus ved Mære landbruks- skole og samtlige elever ved samme skole.

Som praktikanter har vi i sommer hatt agronom Arne Salberg fra Mysen i Østfold og agronom Sigmund Røstum fra Byneset i Sør-Trøndelag.

Forsøkslederen har deltatt i Rådet for Jordbruksforsøks vinter- møte i Oslo 17. og 18. januar og i Rådets sommermøte på Førus 26.— 27. juli d. å. Likeså har jeg deltatt i gjødslingsutvalgets møte i Oslo 12. juni.

Ved Det norske myrselskaps årsmøte 5. mars holdt jeg foredrag om «Kalkingsforsøk på myrjord», og assistent Aksel Hovd holdt foredrag om «Eng- og beitedyrking på myr». Ved et landbrukskursus ved Mære landbruksskole i juni holdt jeg foredrag om «Myrkultur», og ved Trøndelag Myrselskaps årsmøte 15. mars holdt assistent Aksel Hovd foredrag om «Eng- og beitedyrking på myr».

Oversikt over spredte forsøks- og demonstrasjonsfelter i 1951.

Forsøkssted	Sand- og kalk- felter	Gjøds- lings- felter	Eng- frø- felter	Grøf- felter	Andre for- søk	Sum	Feltstyrer
Nordland fylke:							
Fiplingdal		1	1		1	3	K. Årsund.
Nord-Trøndelag fylke:							
Tramyra, Overhalla	1					1	O. Klykken.
Fjellbygda, Kvam					1	1	S. Moen.
Torleif Skjerve, Sparbu....		1				1	Forsøksst.
Lorns Østerås, Sparbu.....		1				1	Forsøksst.
Sør-Trøndelag fylke:							
Måmyr, Roan.....	1			1		2	P. Stjern.
Møre og Romsdal fylke:							
Stavik, Fræna.....					1	1	R. Gjelsvik.
Hedmark fylke:							
Astridkjølen, Elverum.....					2	2	H. A. Rye.
Buskerud fylke:							
Aslefetmyra, Flesberg.....	1	3			2	6	O. M. Bergan.
Sum	3	6	1	1	7	18	

Forsøkslederen og assistenten deltok i en meteorologisk utferd gjennom Trøndelag 12. til 14. juni.

Det er ved forsøksstasjonen utført nedbørmålinger gjennom hele året og temperaturmålinger i sommerhalvåret. Bestemmelser av tørrstoff i neper og poteter av våre forsøk blir som før utført her. Til utføring av røykeforsøk mot frost er ved Statens Kornforretning stillet en del penger til disposisjon.

Det er i år utsendt følgende meldinger:

Melding nr. 34: «Kalkingsforsøk på myrjord», av Hans Hagerup.

Melding nr. 35: «Gjødsling av eng på myr», av Aksel Hovd.

Mære, 20. august 1951.

For Det norske myrselskap.

Hans Hagerup.

(sign.)